

**De officio Admirallitatis Anglie
vna cum articulis concernenti-
bus idem officium.**

Articuli, capitula, siue interrogatoria,
iurisdictionem Admirallitatis Anglie
tangencia & concernentia, in inquisi-
tione generali pro domino Rege, & e-
ius Admirallo inquirendi. Super qui-
bus debita fieri debet inquisitio coram
domino magno Admirallo Anglie ac suis locutenen-
tibus Viceadmirallis, et commissariis per omnia lit-
tora maris ubique locorum infra iurisdictionem pre-
dictam quociens sibi expediens visum fuerit. Se-
quuntur articulatim.

In primis cum veneris ad portum per costeras si-
ue littora maris si sit in villa que habet libertatem, fi-
at warantum mariscallo curie, ac balliuis libertatis
quod venire faciant. xxiii. probos et legales homi-
nes de vicinio illo: videlicet, mercatores et marinari-
os et alios per quos rei veritas melius sciri poterit et
inquiri. Ad inquirendum in curia Admirallitatis cer-
tis tunc et loco tenenda per eorum sacramentum fide-
liter prestandum quicquid eis constare poterit super
certis articulis legem maritimam tangentibus, super
quibus erunt ad tunc onerati pariter et iurati.

Primus articulus.

Item inquiratur si aliquis probus in aliqua iura-
tura siue inquisitione iuratus in curia domini nostri
Regis siue Admirallitatis Anglie, consilium eiusdem
Dni Regis aut archana et secreta regni et sociorum

De detegē-
tibus secre-
ta Domini
regis et so-
ciorum suo

De officio

rum iurato
rum.

juratorum detexerit seu discooperuerit. **P**ena. Capiatur per Viceadmirallū seu mariscallum curie Admirallitatis, siue per alios quibus potestas per dominum Admirallum comittitur, et coram dicto Domino Admirallo seu eius locutenētibus producatur. Et si super hoc indictatus et conuictus fuerit per. xii. debite punietur per discretionem et arbitrium domini Admiralli, iuxta qualitatem et quantitatem delicti, ductus erit ad proximum portum, et ibidem in publico proclamari debet in presentia omnium ibidem existentium eius offensa.

Secundus articulus.

De pyratibus
& spoliato-
ribus qui fur-
tum commise-
runt, aut py-
raticā pra-
uicatem ex-
ercerint seu
exercēt, seu
exercitibus
auxiliatur.

A. xxvii. &
xxviii. Hen-
s. R.

Item inquiratur si aliquis in vel super mare, siue in aliquo alio porto, riuo, creca, seu loco, aut aquis dulcibus, ubi Dominus magnus Admirallus Anglie habet aut habere consuevit auctoritatem seu iurisdictionem aliquas prodiciones, felonias, spoliaciones, murtheras, confederationes et pyraticas prauitates commisit, exercuit seu exercentibus auxiliatur: Penas prouisas in statutis editis pro pyratibus et spoliatoribus, in Parliamentis Domini nostri Regis Henrici octavi, annis regni sui. xlvii. et. xlviii. apud Westmonasterium respectue tentis subibit, iuxta effectum Statutorum predictorum.

Tertius articulus.

De fortifica-
tibus inimicos
regis.

Inquiratur si quis cum Armatura seu virtualibus fortificauit seu animauit inimicos Dñi Regis. **P**ena eiusdem est. Indictatus et per. xii. conuictus f. nec per discretionem Admiralli secundum qualitatem et quantitatem delicti super hoc factus est.

Quartus articulus.

Item

Admirallitatis.

Item inquiratur si quis in, vel super, aut iuxta mare seu alibi infra iurisdictionem dñi nostri Regis, seu Admirallitatis Anglie, ligeos eiusdem dñi nostri Regis aut amicos seu confederatos cum quibus pacem vel sedus aut amicitiam habet, seu quibus saluum cōducum siue p̄tectionem concessit, contra pacem ipsius dñi nostri Regis verberauerit, aut Raues, Cymbas, Scaphas, Synteres, retia, cordulas, seu alia bona que cumque cōtra pacem p̄dictam surripuerit, seu in eisdem transgressionem commiserit aut deliquerit. **Pena.** Si super hoc inquisitus, p̄sentatus, vel indictatus et per duodecim conuictus fuerit, finem faciet per discretionem Admiralli secundū quantitatem, et qualitatem delicti restitutione parti le se p̄eua.

De verberatis
liber ligios,
aut amicos
dñi Regis.

Quintus articulus.

Inquiratur si aliquis permisit p̄sonarium suum abire antequā cognitum sit, cuius conditionis fuerit: quia si de stirpe regia fuerit, regis est p̄sonarius, et non captoꝝ. Imo tamen captoꝝ p̄o captione rewar- dum habebit. Si alterius conditionis fuerit, Admirallo p̄o Martis suis satisfacet: tam p̄sonario huiusmodi, quam bonis quibuscunque super mare captis.

De captiuis
prognatis,
de stirpe re-
gia.

Sextus articulus.

Inquiratur si quis reperit super mare, siue in grolis riuīs, seu alibi infra iurisdictionem Domini Admiralli, naues, ferrum, plumbum, seu aliqua alia bona fluctuantia, vel flotantia, seu in p̄fundo iacentia, quozum nemo possessoz: que vulgariter appellantur flotesson, ietson, et lagōn, et domino Admirallo non satisfecerit p̄o parte Dominum Admirallum contingente, videlicet, de medietate. Qui secus fecerit,

De metallis
reperitis in
riuīs & ma-
ri.

De pena
concelantis

A. ii.

et

De officio

um reperta
et de medis
etate inuen
torum cōpe
tenciā Dñō
Admirallo.

et super hoc indictatus, et conuictus fuerit per. rti.
partem suam amittet, nihilominus cum Domino Ad
mirallo secundū discretionem suam finem in hac par
te faciendo ad balorem bonorum inuentorum.

Septimus articulus.

De molens
dinis, & a
lis impedis
mētis amos
uendis.

Inquiratur si quis in grossis riuis siue crectis et a
quis ductibus, aut quibuscunque pontibus versus
mare, seu alibi infra iurisdictionem domini Admiralli
leuauit molendina, kidelles, seu aliqua alia instru
menta que nauigantibus seu nauibus et riuis eius
modi communiter sunt nocua. Quod si de huiusmo
di molendinis, kidelles, aut instrumentis in no u
mentum (vt p̄fertur,) situatis Domino Admirallo
per inquisitionem constiterit, extrahi debent penitus
et destrui: Transgressoresque in hoc casu super hoc
finem cum domino Admirallo facturi sunt, vt in sta
tuto inde edito plantus habetur.

Octauus articulus.

De cadaues
ribus in ma
ri repertis,
& bonis co
runaem.

Inquiratur si quis reperit super mare seu alibi in
fra iurisdictionem domini Admiralli corpus hominis
mortui, & non reddit domino Admirallo bona et loca
lia que cum corpore inuenit et cepit: (quia Admiral
lus habet dispositionem huiusmodi localium vt p̄
fertur inuentorum.) Concelantes localia, siue bona
huiusmodi ad balorem eorundem cum Domino Ad
mirallo finem facturi sunt.

Nonus articulus cum pena.

De Piscib⁹
Regalibus,
& concelās
tibus, eos.

Inquiratur si quis cepit in mari, seu alibi infra iu
risdictionem domini Admiralli cete, sturgiones, po
pessias, balenas seu grapias, et non reddit Dño Ad
mirallo medietatem eorundem: si in inquisitionibus
competum

Admirallitatis.

comperitū sit quod huiusmodi pisces concealatū, partem suam amittent, et nihilominus finem facient secundum discretionem dñi Admiralli pro cōelatione.

Decimus articulus cum pena.

Inquiratur si arrestatus ad seruendum Regi fregit arrestum, huiusmodi transgressoꝝ stat in gratia Regia siue Admiralli sui, utrum velint committere carceribus mancipandum, vel finem facere in hac parte, si arrestum huiusmodi factum manifestum fuerat et cognitum.

De violantibus arrestū Domini Admiralli.

Undecimus articulus cum pena.

Inquiratur si quis duxerit ad partes transmarinas aliquas merchandisas, seu bona quecumque unde non satisfecit Dño Regi pro customis, et subsidis suis. Indictatus super hoc et conuictus faciet finem dño Admirallo ad balorem bonorum huiusmodi non customatoꝝ: nisi alias per eundem dominum Admirallum secum in hac parte dispensatum fuerit.

De mercibus nō accusatis.

Duodecimus articulus cum pena.

Inquiratur de his qui capiunt ostrea, seu musculos inter primum diem Maii et festum exaltationis sancte Crucis, & etiam de his qui quocumque tempore anni per recia nimis stricta in grossis riuis, vel alibi infra iurisdictionem Domini Admiralli destruunt salmunculos, seu alios pisces nimis iuuenes. Omnes isti in hac parte indictati, siue officio Admiralli detecti, seu aliter accusati, finem facient secundum discretionem Admiralli: nisi per patriam inde triari se obtulerint.

De ostreis & musculis & captatoꝝ ribus eorūdem, & retibus nimis strictis.

Decimus articulus cum pena.

Inquiratur si quis alibi quam ad stapulam Calis.

De laniis nō transuchen

De officio

Alarino. &c. sic transmiserit lanas ultra mare, pelles ouinas, stannum, plumbum seu alia bona custumalia, sine spectata licentia Domini Regis. Pena. Eorum exprimitur supra in vndecimo articulo.

Decimus quartus articulus cum pena.

**De resistens
tibus & im-
peditib. mi-
nistros Dñi
Admiralli.**

Inquiratur de his qui impediunt, vel resistunt domino Admirallo, seu eius locum tenenti, quominus transgressiones, baterias, felonias, et alios casus quoscumque super mare, et infra quoscumque riuos, aquas, seu riuulos maris, vsque ad primum pontem et emergentem terminare, decidere, corrigere, et executionem demandare libere possunt iuxta consuetudinem et legem maritimam: Quia isti omnes sunt rebelles, et tanquam rebelles sunt puniendi.

Decimus quintus articulus.

**De transmissis
sentibus aus-
rum, et ar-
gentum con-
tra statutū.**

Inquiratur si quis transmiserit ad partes transmarinas, aurum vel argentum contra formam statuti a domino Rege in hoc casu prouisi. Indictatus super hoc, et per. xii. conuictus respondebit de tanta summa nomine finis Domino Admirallo quantum traduxit, contra regia statuta in contrarium edita: et facta.

Decimus sextus articulus.

**De ingratis
tibus & for-
restallatib.
& grossanti-
bus victuas-
lia.**

Inquiratur de his qui in ingressu portus vel infra portum forestallant, et emunt victualia in grosso ad damnum communitatis vicine. Indictatus super hoc et conuictus per. xii. imprisonment dñi Admiralli habebit, postea finem faciet Domino Admirallo ad valentiam bonorum huiusmodi. Si tamen naues cum huiusmodi marchandis siue victualibus vento contrario reluctantem impedit, ventum expectant fauentem emptores huiusmodi rerum siue victualium ab omni impe-

Admirallitatis.

impetitione in hac parte erunt immunes: et nihil Domino Regi, aut Admirallo perdet nec amittent.

Decimus septimus articulus.

Inquiratur de his qui implacitant aliquos alibi quā in curia Admirallitatis de his negotiis, seu causis que ad forum Admirallitatis pertinere noscuntur. Quia per statutum in hac parte, prouisum et ordinatum est. Quod si iudici de hoc constituerit, finem faciet grauem domino Admirallo, Et si actionem huiusmodi ulterius prosequi voluerint, suis propriis costagiis placitum huiusmodi retrahendo, et amouendo a lege terre, coram Admirallo pertractabunt: Sumptus et costagia parti lese pretextu indebite fatigationis sue in hac parte soluendo.

De implacitantibus extra curiam Admiralli & pena eorumdem.

Decimus octauus articulus.

Inquiratur de his qui impediunt matrescallum curie sue perturbāt, aut alios domini Admiralli ministros in exequendo, seu faciendo ea que Dominus Admirallus exequi mandauit. Pena. Exprimitur in decimo quarto articulo precedente.

De impediendis matrescallum, ne exequatur.

Decimus nonus articulus.

Inquiratur de his qui in nauibus suis recipiunt scienter felones, outlagatos, lannitos, seu eorum bona. Omnes isti indi tati et per. xii. conuicti respondebunt Domino Admirallo de valore bonorum si qua habuerint. Et si scienter hoc fecerunt, naues sue in manum Domini Admiralli confiscantur.

De receptoribus furtiui bonorum.

Vicesimus articulus.

Inquiratur de his qui furantur, abscindunt vel auferunt signum anchoze, quod vulgariter appellatur, the boye, vnde aliqua nauis, siue nauticula deper-

De auferendis signis the boye.

dita

De officio

ditā siue deteriorata consistit. **P**ena. Indictati, et per. xii. conuicti super hoc puniendus est per discretionem domini Admiralli, et finem faciet grauem iuxta qualitatem delicti, ultra dampnum et interesse partis grauare.

Vicesimus primus articulus.

De conduc-
cent b⁹ n³
ues exteras

Inquiratur de his qui conducunt, et onerant naues exteras siue alienigenas ubi possunt pro rationabili salario conducere naues domini Regis subditorum, quia tenentur nauigium generale istius regni specialiter manutenere et sustentare alijs nauibus alienigenarum spretis et relictis. Qui secus fecerit grauem finem domino Admirallo faciet in hac parte.

Vicesimus secundus articulus.

De carpens
tarijs. & alijs
opificibus
salaria
excessiua pe-
tentibus.

Inquiratur de Carpentarijs et alijs manuum artificibus et ministris qui salaria excessiua exigunt et recipiunt, contra statuta Domini Regis, et antiquas consuetudines maritimas. Super hoc indictati, et per. xii. conuicti finem facient secundum discretionem Domini Admiralli.

Vicesimus tercius articulus.

De vendici-
tibus nauis
fragium seu
vrreccum
maris.

Inquiratur de his qui faciunt vrreccum de nauibus, seu rebus alijs super mare naufragio periclitantibus, vnde aliquod ad terram euasit, vel qui clamat huiusmodi vrreccum habere, nisi sibi ex concessione Regali concedatur, vel tempore (longissima scilicet prescriptione) possederit. Si quidem enim pretendentes se contra statutum habere, et super hoc indictati et conuicti fuerint per. xii. de duplici valore dño Regi respondebunt huiusmodi vrrechti in hac parte percepti.

Cui

Admirallitatis.

Vicesimus quartus articulus.

Inquiratur qui iactant in chanellis portuum la-
stadium in dāpnū eozundem et detrimētum. Pe-
na. indictati et conuicti super hoc per. xii. est quod fi-
nem faciet secundum discretionem Domini Admiralli.

De scientiis
bus lastagis
aut sordes i
portibus.

Vicesimus quintus articulus.

Inquiratur de his marinarius siue nautis qui su-
per mare sunt rebelles contra dominos seu magistros
suos vel si iidem dñi siue magistri econuerso tractant
eos benigne ad mensam suam iuxta exigentem statu-
ti de honore in hoc casu prouisi. Sic distinguendum
est hoc statutum: si bonus marinarius presumat alium
mentiri ad mensam pane et vino portectis, perdet qua-
tuor denarios. Et si magister nauis aliquem marina-
rium ad mensam mentionatur, perdet. viii. d. Et si a-
liquis marinarius magistrum ad tabulam presump-
serit mentiri. viii. d. soluet Admirallis. Si magister
vero eius aliquem marinariozum suorum causa rati-
onabili impellente insequatur intra nauim suā, licete
potest ipsum percutere vno ictu. Qui si ulterius pre-
sumat ipsum marinarium ferire, idē marinarius po-
test licete contra magistrum per hoc statutum se defen-
dere. Et si marinarius percutit magistrum, primo
tanquam rebellus perdere debet centum solidos, aut
manum, cū qua percussit, ad iudiciū marinariozum.

De rebelis-
bus nautis,
contra ma-
gistros.

De officio
exercitoris
erga nautas
et econtra.

De magis-
tro percussio.

Vicesimus sextus articulus.

Inquiratur si quis suscepit in eum onus siue curas
alicuius nauis siue basselli ducendi de loco in locum.
Ut lodismānus, cuius ignorātia culpa, vel desidia in-
cidit nauis in tacturam vel in dampnum quouis modo
cum marchandisiis, bonis et rebus in ea existentibus.

De suscipi-
entibus cus-
ram ducen-
di nauē vt
lodismānus

De officio

Pena est indictatus et conuictus per. xii. super hoc
dāpna nauis possessoribus eiusdem restituere et mer-
catozibus iacturam et perditionē mercandis eorum, bo-
nozū et rerum huiusmodi si habeat unde. Alioquin
si probaliter poterit constare quod nauis et bona in
defectu seu negligentia lodemanne ipsius fuerint pe-
nitus perditā, marinarii nauis si voluerint possunt e-
um capere et ducere ad Cupdas nauis, vel ad alium
locum nauis, et caput eius amputare, absque impeti-
tione siue inflictione postea eis exercendi et ga Regem
vel Admirallū suum, eo videlicet, quod huiusmodi ne-
phandū factū in hoc facto reputatur magna perditio.

Vicesimus septimus articulus.

De percussos
ribus, et his
qui trahunt
sanguinem.

Inquiratur de his qui infra iurisdictionem Admi-
rallitatis percussit, verberauerit, vel sanguinē traxit,
vel aliquam afraiam fecit. Pena. Pro verberatio-
ne seu afraia finem faciet secundum discretionem Ad-
miralli iuxta qualitatem et quantitatem delicti, et pro
sāguinis extractione decem solidos, si inde indictatus
fuerit, et per. xi. conuictus, nomine finis domino Ad-
mirallo soluet p̄ter imprisonamentum ad arbitrium
domini Admiralli iuxta facti qualitatem, ultra damp-
num partis lese, si quod per duodecim compertum sit.

Vicesimus octauus articulus.

De discretis
et bonis victus
aliam portu

Inquiratur qui retinuit aliqua victualia, bona
seu machandisas in nauibus onusta, proponendo
portum siue portus adire et intrare, ad vtilitatem re-
publice ibidem vendendi in detrimentum domini Re-
gis et populi sui. Pena. Si quis super hoc indicta-
tus et per. xii. conuictus fuerit, penam imprisonamen-
ti duodecim anni habebit, et finem nihilominus cum do-
minio

Admirallitatis.

inno Admirallo facturus est iuxta discretionem eius
ad valentiam bonorum seu victualium huiusmodi.

Tricesimus nonus articulus.

Inquiratur etiam de his qui regratant grana cu-
tuscuque generis fuerint, seu pisces sallos vel recen-
tes aut alia bona quecumque exaltantes primum pre-
cium et ea in cariori foro vendentes, quam in principio
vendi debeant in detrimentum domini regis, et ligo-
rum eius. **Pena.** Si qui inde indictati fuerint et co-
uicti per duodecim de vero baloze eorumdem nomine
finitis domino Admirallo respondebunt.

De grassantibus
grana
et pisces.

Tricesimus articulus cum pena.

Inquiratur de his ventibus falsis bushellis siue
modiis infra iurisdictionem Admiralli ementes, vel
vendentes cum ipsis bushellis grana, sal et carbones
maritimos et alia bona mensurabilia quecumque (qui
non excedunt bushellos siue modios terre, dictos, the
kynge's standard per unum potellum,) propter eorum
singulare proficuum, in detrimentum domini Regis,
et patrie circum vicine. **Pena.** Transgressores in hoc
casu indictati et per. xii. conuicti, discretionem Admiral-
li grauiter erunt puniti, et in super huiusmodi bushel-
li siue modiis predicti coram populi multitudine in vi-
tuperium et opprobrium vitentium erunt combusti per
Admirallum siue locutenentes suos.

De falsis
modiis &
mensuris.

Tricesimus primus articulus.

Item inquiratur de his qui ponderant infra naues
aliquas merchandas per balances non concordan-
tes cum le Standard Domini Regis, in deceptionem
populi sui. **Pena.** Si inde indictati fuerint, et super
hoc conuicti per. xii. eadem pena in proximo articulo.

De ponderantibus
merces
libris
non equis.

De officio

precedenti expressa feriendi sunt.

Tricesimus secundus articulus cum pena.

De balliis,
et alijs mini-
stris recipi-
entibus bos-
na reperta
in mari.

Etem inquiratur de omnibus his qui de rebus siue de aliquibus bonis super alto mare, vel alibi infra iurisdictionem dñi Admiralli spoliatis ad terram adductis: Videlicet Senescallis, balliuis, aut alijs ministris dominoꝝum quorũcumque qui fossifactoras bonorum huiusmodi ad vsuũ dominoꝝum suorum capere, seu receptare p̃sumpserint in p̃iudiciũ, et derogationem Domini Admiralli. **Pena.** Qui vero senescalli, balliui, et ministri indictati, et super hoc periti. conuicti, reddent dñio regi fossifactoras huiusmodi, seu valorẽ eorundem si habeant vnde. Sin autem imprisonmentum trium Annoꝝum diris carceribus mancipati subibunt. Et si dictus dominus rex graciã minime eis fecerit specialem vel Admirallus eius, eũ nichilominus domini sui facient finem domino Regi p̃o fossifactoris huiusmodi, ad valorẽ eorundem.

Tricesimus tercius articulus cum pena.

De naucleris
casu for-
tuito ad
mortem de-
ueneritibus.

Etem inquiratur de his naucleris qui aut casu fortuito super mare ad lesionem corporis sui patentem perueniunt, aut mortem subeunt, et postea cõtingit magistrũ siue aliũ, vel alios nauis naucleros inde forte impeditos coram Admirallo vel indictatos marinariũ biuentes tot quot acquiri poterunt, coram Admirallo conuenire debent, seu eius locum tenente in certa sessione sua, et iuratis, ac virtute iuramenti interrogatis de facto maiorĩ parte marinarioꝝũ omnino in hac parte respondendum. **Pena.** Et si aliquis testimonio maioris patris huiusmodi de lesione patente in ahemio siue morte conuictus fuerit p̃o morte hominis suspensus

Admirallitatis.

lus erit pro mahemio centum solidos parti lese soluet.
Si autem lesio patens fuerit, emendam parti discreti-
one Admiralli secundum delicti quantitatem faciet
condignam.

Tricesimus quartus articulus cum pena.

Item inquiratur de his qui colligunt in fossatis a-
quam salinam et faciunt sibi piscarias situantes et de
nouo facientes et incipientes gurgites aut alia sibi ne-
cessaria immobilia, percipientes exitus et proficua eo-
rundem ad eorum opus proprium, et que in aqua sal-
sa omnibus debent esse comunia. **Pena.** Si inde in-
dictati fuerint vel impetiti, penam ordinationis regis
Johannis apud Hastings subituri sunt. Si ita sit
quod tenent per Baronagium de Rege aut de aliqua
dignitate ecclesie. Si vero alterius conditionis stete-
rint et conuicti super hoc fuerint, finem grauem pro
exitibus et proficuis per eos sic receptis domino Regi
facient. Que finis facienda est per capitalem Admi-
rallum, et non per locum tenentur suum.

Tricesimus quintus articulus cum pena.

Item inquiratur de his qui recipiunt anchozagium
de aliqua navi infra portus, (vel alibi) portagii quin-
quaginta denariorum et ultra, ultra quatuor denarios,
et infra portagium huiusmodi ultra duos denarios.
Unde naues huiusmodi relinquunt loca in dampnum
communitatis vicine. **Pena.** Qui super hoc indictati
fuerint vel impetiti erga officium Admiralli, finem
grauem facient in hac parte.

Tricesimus sextus articulus.

Item inquiratur de portuum custodibus siue aque
balliuis, vel aliis ministris quibuscumque, qui cla-

B.iii.

mant

De collige-
tibus aqua
salinam in fossa-
tis. & incipientibus
gurgites.

De accipien-
tibus ancho-
ragia ultra
statuta sala-
ria iuxta
portuana
ulum. &c.

De aliis balli-
uis, & custo-

De officio

alibus por-
tuum. &c.

mant siue incipiunt de nouo nouas custumas pro co-
modo suo proprio siue dominozuum suozuum, unde na-
ues et mercatores portus et loca huiusmodi vna cum
merchandisiis relinquunt, dampno et iactura trilita-
tis reipubli e. **Pena.** Qui vero custodes, siue bal-
liui, vel alii ministri quicumque indictati fuerint su-
per hoc et conuicti per. xii. imprisonmentum dimidii
anni habebunt, finem nihilominus domino Regi fa-
cturi ad quadruplum in hoc casu percepti et ei qui hu-
iusmodi dampnum patitur, de valore respondebunt
si vsui suo proprio couertatur perceptum. Sin autem
si ad vsuum dominozuum suozuum peruenerit, impri-
sonamentum dimidii anni (vt p̄fertur) subibunt. Et do-
mini sui de fine veri valoris in hac parte domino regi
propter hoc respondebunt. Et nota quod liceat mer-
catozibus necessitate urgente vendere parcelas mer-
candisatum pro expensis suis si contingat, absque ali-
qua custuma ab eis petenda, vel exigenda, per ordina-
tionem Johannis quondam Regis Anglie apud Ha-
stinges. Et si qui aliqui custodes, vel balliui seu alii
contractum huic ordinationi fecerint, imprisonmentum
dimidii anni habebunt, et perpetuo ab eozuum of-
ficio huiusmodi sint suspendendi.

Tricesimus septimus articulus.

De absentia
eozuum se a na-
uibus regis
& operas su-
as subtrahē-
tibus.

Item inquiratur de his qui ordinati fuerint ad ser-
uiendum domino Regi super mare in aliqua navi, si
fuerit tempore guerre, vel pacis, et si illicite ab eodem
seruitio se absentauerint, spacio vnus anni carceri-
bus adiudicabuntur mancipandi, si inde conuicti fue-
rint per. xii. Et si alias in hoc casu transgressores hu-
iusmodi conuincantur, duplici causa punientur si do-
minus

Admirallitatis.

minus rex siue Admirallus suus gratiā eis in hac parte non fecerit: et locumtenentes Admiralli nullū gratiam in hac parte conuictis facere possunt, vel finem.

Tricesimus octauus articulus.

Item inquiratur de Senescallis, et Balliuis quorumcumque dominorum per costeras maris dominia habentium, qui tenent, vel tenere vsurpant aliquod placitum mercatorum, vel marinatiozum concernens vel excedens summam quadraginta solidorum sterlingorum. Pena. Qui inde indictati fuerint, et super hoc conuicti per duodecim eandem penam (ut supra) et iudicium subibunt. Et hec est ordinatio Edwardi primi apud Hastings regni sui anno secundo.

De dominis tenentibus placitū mercatorū vel marinatiozum.

Et nota quod cognitio, et terminatio quatuorcumque querelarum, contractuum, et placitorum, omnium et singulorum contractuum, factorum inter dominos et proprietarios nauium, ac mercatores, seu alias personas quascumque cum eisdem dominis, et proprietariis, seu aliorum vasorum possessoribus pro aliquo per mare, ultra mare, seu infra fluxum et refluxum maris, vulgariter dictum the floodemarke expediendorum, ac aliorum contractuum quorumcumque maris per transitum siue viagium qualitercumque concernentium, siue tangentium, Ad dominum magnum Admirallum Anglie pro tempore existentem, vigore litterarum patentium Domini nostri Regis suo magno Admirallo Anglie factarum, et concessarum notorie spectat, et pertinet. Et quod quilibet contractus huiusmodi sic initus, et factus veniet triandus, discutiendus et determinandus coram Domino magno Admirallo Anglie et eius commissariis, et non

Nota p. jurisdictione Admiralli.

De officio

non alibi per ordinationem Edwardi primi predicti.

Tricesimus nonus articulus.

De nauibus
arrestatis ad
seruendum
quo regi. &c

Item inquiratur de omnibus nauibus que ad seruiendum dño Rege super mare arrestate fuerint. Et postea, domini possesores siue magistri, dolo et fraude a seruitio huiusmodi se subtraxerint, in deceptione Domini Regis. Pena. Qui si inde postea indictati fuerint, et per. xii. conuicti super hoc, naues sue domino Regi satisfacte per ordinationem domini regis Richardi primi. Et si Domini, possesores, vel magistri huiusmodi inde coram Domino Rege, et Cancellario suo per aliquas allegationes, se aut naues huiusmodi excusare voluerint: Si Admirallus, vel locum tenentes sui per litteras suas patenti de arresto huiusmodi facto fidem fecerint pleniorum; domini possesores, aut magistri predicti nullo modo audiri debent, seu eis fidem quouis modo adhiberi: eo quod Admirallus, et locum tenentes sui sunt de recozdo.

Quadragesimus articulus.

De absce
dēribus cas
bulū nauis
scienter, &c

Item inquiratur de his qui cabulum alicuius naues scienter et voluntarie absiderunt, vel fregerunt, nulla causa rationabili impellente, unde nauis predicta extitet perdita siue submersa, aut aliquis homo mortuus ea occasione. Pena. Pro morte hominis si inde indictati fuerint, et super hoc per. xii. conuicti, suspensi erunt. Et si homo nullus mortuus ea occasione, malefactores huiusmodi reddent dño nautis valorem eiusdem cum damonis suis in ea parte passis, secundum discretionem Admiralli, ac super hoc finem facient, si habeant unde: Si autem, so domini et possesores predicti ipsos prosequi voluerint ad mortem, suspensi

Admirallitatis.

suspensi erūt. In isto casu saltem ad sectam regis con-
dēpnari minime debent, neque bellum est in hoc casu.

Quadragessimus primus articulus.

Item inquiratur de his qui anchozū alicuius na-
uis die aut nocte amoveant, p̄monitione magistro
aut marinariis suis nullatenus facta, unde naus de-
perdita fuerit, aut homo mortuus ea de causa, idem
iudicium, vt sup̄a, subibunt.

De amoven-
tib⁹ anchos
rū ne nocte.

Quadragessimus secundus articulus.

Item inquiratur de felonis perpetratis inter na-
ues extraneas in aliquo portu existentes, ubi non
constat quis vel qui feloniam huiusmodi commiserit,
quod tunc sex, vel octo homines eozundem magis su-
specti captierunt, et salvo custodiri, quousque consti-
terit Admirallo de huiusmodi feloniam facta et perpe-
trata. Et dominus Admirallus faciet magistros, et
bursarios huiusmodi nautum, et quatuor marinarios
de qualibet naui coram eo venire, et diligenter singu-
las naues scrutari, quousque ei constiterit quis vel
qui feloniam huiusmodi fecerit, vel fecerint.

De felonis
perpetratis
inter extes-
ras naves.

Quadragessimus tertius articulus.

Item inquiratur de parvis transgressoribus qui
surripiunt super mare vel infra portus anchozas, so-
nas, camisias, caligas vel alias res parvas quascun-
que. Pena. Qui se inde indictati et per. xii. conuicti
fuerint, per quadraginta dies imprisonmentum sub-
ibunt. Et si iterum conuicti fuerint super eodem, pe-
nam imprisonmentum dimidii anni subibunt. Si vero
tertia vice fuerint conuicti super hoc, penas dabūt ad
arbitrium Domini Admiralli. Et nota quod locate-
nentes Admiralli in hoc casu minime p̄cedere debēt,

De parvis
transgresso-
ribus & eos
sum penis.

C.

sine

De officio

sine speciali mandato domini Admiralli.

Quadragesimus quartus articulus cum pena.

De communibus, & notis malis factoribus.

Item inquiratur de omnibus communibus siue notis malefactoribus super mare, vel in portibus. Si quis indictatus sit, quod ipse notatur communis malefactor super mare, vel infra portus, capiatur per marisrallum curie, et producatur coram Admirallo. In cuius indictmento fiat mentio alicuius delicti specialis per verba expressata, et postea per verba generalia de vno malefactore. Qui super hoc conuictus fuerit per. xii. adiudicabitur carceribus per spacium vnius anni, finem postea facturum domino Regi, si habeat unde: Sin autem, alterius anni imprisonmentum patietur. Similem penam habebunt qui naues aut alia vasa quecunque communiter perturbando impediunt, quo minus marchandias suas, aut victualia quecunque mercatores eorundem vendere valeant, in detrimentum domini Regis, et ligorum. Si conuicti super hoc fuerint per. xii. arbitrio domini Admiralli puniantur.

Quadragesimus quintus articulus.

De magistratibus & portuariis p. libito mercibus, & victualibus capiendis.

Item inquiratur de his qui consuetudine, potentia vel magistratu mercatoribus siue marinariis portus et alia loca cum nauibz onustis siue oneratis intrantibus, cum victualibus et huiusmodi marchandis, et victualia contra voluntatem eorundem capiunt, eis soluendo ad libitum suum: unde mercatores, et marinarii portus et loca huiusmodi relinquunt in dampnum populi domini Regis. Pena. Qui si indictati fuerint, et conuicti per. xii. eandem penam (vt supra) habebunt. Utuntamen si semel delinquendo in hoc

Admirallitatis.

hoc casu reperiantur, licet inde indictati fuerint, sola sine absque imprisonmento acquietabuntur, si Admirallo hoc fieri videatur. Item nota, quod post acquietationem, siue deliberationem cuiuscumque indictati generaliter de transgressionem securitatem de eo incuria Admirallitatis inuenire debet, de se bene gerendo abinde erga mercatores et marinarios. Qui si de vna communi transgressionem, siue malefacto postea indictatus extiterit, contra naturam securitatis preste, duplicem penam communis transgressoris habebit, et pro delusione huiusmodi securitatis grauitur amercabitur secundum discretionem Admiralli, aut eius locumtenentium.

Pena bis
indictati.

Quadragesimus sextus articulus.

Item inquiratur de his personis qui communiter pugnant, vel verberant aliquem vel aliquos de populo domini regis, infra iurisdictionem domini Admiralli contra pacem. Pena. Qui si inde indictati fuerint,

De pugnantibus & verberantibus.

seu aliquo modo accusati, et per. xii. conuicti penam imprisonmenti. xii. dierum subibunt: finem super hoc domino Admirallo facturi. Et si fuerit de sola bateria tantum, sola sine absque imprisonmento transibunt.

Item nota quod in omnibus transgressionibus, unde quis indictatus fuerit, et per duodecim conuictus, erit iudicatus secundum qualitatem, et quantitatem delicti. Et si contingat hominem alium infra fluxum vel refluxum percutere, unde mahemium vel mutulatio in eum peruenit: Et cognitum fuerit ipsum fuisse inceptorem debati commissi, erit prisone ibidem custodiendus donec discretionem Admiralli satisfecerit pro mahemio, et postea finem faciet domino Regi vel

De pena mahemi & inceptoris eius iudicem.

De officio

Admirallo suo centum solidorum, vel perdet manum cum qua percussit, nisi gratiam a dicto rege vel Admirallo suo in hac parte impetrauerit. Et si aliquis alium (vt supra) percusserit infra fluxum vel refluxum maris se defendendo et vim vi repellendo, licet inde malefium assecutum fuerit, et hoc probaliter constare poterit, nullam finem in hac parte faciet, nec quicquam dampni erga regem vel partem subibit.

Magister nauis potest si carios & fures arrestare

Item nota quod magister cuiuscunque nauis super mare robberia, homicidio, et transgressionem factis, commissis et perpetratis infra nauem potest malefactorum attachiare tam marinarios quam alios et eos salua custodia facere custodiri quousque de maleficiis suis dominum Admirallum seu locumtenentem suum certificauerit. Cui magistro circa huiusmodi facienda et exercenda ceteri marinarii nauis illius ab eo magistro requisiti, erunt intendentes. Et si hoc facere recusauerint penam huiusmodi malefactoris habebunt.

Quadragesimus septimus articulus.

De inuentoribus rerum reliatarum.

Item inquiratur de his qui aliquas naues, nauiculas, vel batellas relictas vel wayueatas super mare diriuantes inuenerint absque gubernatione alicuius creature in eisdem existentis per diem naturalem, et non reddunt Domino Admirallo partem suam, scilicet medietatem. Pena. Qui super hoc indictati fuerint, et per. xii. conuicti valentiam huiusmodi nauium, nauiculatum siue batellatum soluent Admirallo. Et propter hec finem facient pro conclamento per discretionem Admiralli.

Medietates pro dno admirallo.
Pena celancium.

Quadragesimus octauus articulus.

De celantibus

Item inquiratur de his qui percipiunt vel conclant

Admirallitatis.

lant aliquo deo dando Admirallo officio sue admirallitatis iure pertinentia siue spectantia, videlicet naues vel batellas, vnde omnes viuentes in eiusde nauis fragio petiri videantur. **Pena.** Qui super hoc indictati fuerint, et conuicti per duodecim, respondebunt Admirallo de baloze eozundem, sinem nihilominus cum ipso in hac parte facturi.

Quadragessimus nonus articulus.

Item inquiratur si quis interfectus, submersus aut mortuus super mare per aliquem apparatus vel attilionem anchoze, cabulum, cordulam aut aliquam quancunque nauis deseruientem vel ex motione nauis vel mortis huiusmodi interfecti submersi vel mortui domino Admirallo est forisfacta. Et naues vel batelle huiusmodi si ex motione eozundem submersus vel mortuus fuerit domino Admirallo sunt forisfacte. In omnibus his casibus pzenarratis dominus Rex et Admirallus suus possunt dispensatiue gratiam deliquentibus facere siue concedere ex Regie maiestatis sue, siue potestatis beneficio statutis pzedictis siue ordinationibus qualitercumque non obstantibus.

Hec Statuta fuerant translata per me Thomam Rowghton de Rowghton, ex lingua Gallicana in Latinum, signum meum manuale in testimonium eiusdem hic apponendo.

Quinquagesimus articulus.

Item inquiratur de his qui emunt grana cuiuscunque generis fuerint per costeras maris et ducunt ea ad partes trasmarinas, partibus de Bayon, Bordeaux, et Calisie duntaxat exceptis, sine speciali licentia Domini Regis. Qui si indictati siue impetiti fuerint et

bus deo dno
do vnde ne
mo viuens
supersit.

De interfectis seu submersis per apparatus nauis.

De trans portandis grana. sine licentia domini Regis

De officio

De piscato-
ribus prima
loca occu-
pantibus &
de supueni-
entibus illis.

Modus pro-
cedendi per
defaultas.

Missio in pos-
sessionem ex
primo dec-
reto in mo-
bilibus pris-
mo, deinde
in immobilis
libus, &c.

super hoc conuicti per. xlii. finem facient Domino Ad-
mirallo ad valentiam bonorum sic abductorum.

Item inquiratur de his qui postquam aliqui ma-
rinarii vel piscatores causa piscandi retia sua vel co-
dulas in mare mittunt et ponunt, superueniunt, et tam-
prope eadem retia seu codulas ea ponunt, ita quod
primi piscatores commodo sue piscationis ad tunc pri-
uantur seu alio modo grauantur, unde frequenter
contentiones eueniunt, in preiudicium Domini Regis
et Admiralli sui ac subditorum suorum, contra leges
maritimas in hac parte editas. Leuata querela in cu-
ria Admirallitatis actore comparente et reo contuna-
citer absente: omnino, procedendum est ad defaultas
et non ad sententiam diffinitiuam: eo quod non liquet
de causa. Et quatuor defaulte sunt pronuntiande con-
tra reum, si non comparuerit in terminis sibi per decre-
tum iudicis assignatis, antequam decreuerit iudex, par-
tem actricem in possessionem bonorum partis ree fore
mittendam contra consuetudinem curie Admirallita-
tis antiquitus vsitatam, post quarum quatuor de-
faultarum pronunciationem iudex debet decernere
mandatum executionis et emanare decretum marescal-
lo curie de dimittendo in bonorum possessionem mobili-
um dicte partis ree ubicunque existentium ad valen-
tiam debiti, petiti, et declarati in curia, si extendunt be-
na cum dampnis et expensis per partem actricem in cu-
ria factis. Et si bona mobilia huiusmodi tante valen-
tie per marescallum non fuerint reperta, dimittendo
predictam partem actricem in possessionem bonorum
immobilium dicte partis ree ad verum valorem huius-
modi se extendentium, ut reus tedio affectus veniat
respon-

Admirallitatis.

responſurus infra annū, recuperaturus poſſeſſionem
ſuam in bonis huiusmodi per viſum dicti mareſcalli
p̄mitus debite app̄ciatis, p̄ſtitaque ſuper hoc
cautione in curia ſufficiēti de iudicio ſiſti et iudicatum
ſolui, et habita congrua ſatiſſactione expenſarum ex
parte dicte partis actricis faciatarum vt. C. de bo. auc.
in poſſ. ante et qui iurat: et in Aut. de exhibi. et intro-
dictus reſ, par. ſi vero Coll. v. et extra de lit.
non cont. C. Quoniam frequenter. Si vero
de cauſa liqueat, et lis not fuerit conte-
ſtata, omnino procedendum eſt
ad ſententiam et non ad
defaultam. ꝛc.